
Kuidas saaks Eesti pensionär sama rikkaks kui Saksa oma?

17. detsember 2020

Kuurortpiirkondades ringi reisides torkab silma üks tõsiasi – sarmikalt hallipäiste turistide osas on valdav enamus pärit Saksamaalt. Samal ajal Eesti pensionär loeb raha leiva ja kilu ostmiseks. Kuidas saaks Eesti pensionär sama rikkaks kui Saksa oma?

Kuigi praegu tundub, et 65aastaseks saamiseni on palju aega ja milleks pensioni peale mõelda, siis tegelikkuses lendab aeg kiirelt. Finantsinspektsiooni fondide ja kindlustusriskide osakonna juhi Maksim Golovatjuki sõnul on oluline pensioniks võimalusel säästa seepärast, et saada endale

vähemalt selline elatustase nagu see oli töötamise ajal. “Tuleb enda jaoks selgeks teha, kui palju on võimalik iga kuu kõrvale panna. Teha veidi kodutööd ja siis otsustada, milline viis on pensioni kogumiseks parim. Ning siis seda teed ka stabiilselt käia,” märkis Golovatjuk.

Investor ja naisinvestorite klubi asutaja Kristi Saare märkis Finantsinspektsiooni podcastis, et tegelikkuses on säästmine lihtsalt öeldes võimalus teha elus valikuid millegi muu kui raha alusel. “Enamik inimesi otsuseid tehes mõtlevad, kas ma saan seda endale lubada, kas mul on piisavalt raha? Kui on sääste, siis on võimalik julgemalt elada ja teha seda, mis meeldib,” rääkis Saare.

Eestlane on eesmärgipärane koguja

Kristi Saare sõnul on eestlased eesmärgipõhiselt head kogujad, kuid pikemas plaanis jääb tihti kogumine ja säästmine tahaplaanile. “Säästetakse selleks, et kulutada, et osta näiteks uus külmkapp. See on ka arusaadavalt vajalik. Kuid säästmist võiks siiski tuleviku eesmägil jätkata,” sõnas Saare.

Golovatjuk lisas, et statistika järgi on inimestel olemas ligi kuue kuu mahus sääste. “Suurusjärgus kuus kuud saavad inimesed elada samal tasemel, mis neil praegu on, juhul, kui nad jäävad tööta,” märkis Golovatjuk. Kristi Saare hinnangul peegeldab see statistika vaid rikkamate sissetulekuid, kes upitavad keskmist kõrgemate tasudega üles. “Mediaansääst oli minu teada jätkuvalt alla kahe tuhande euro. Paljud inimesed, kes loevad statistika kohta artikleid, et inimestel on kuue kuu sääst olemas, kuid vaadates enda kontot kaob neil motivatsioon raha säästa ja koguda ära. Sest neil seda raha arvel pole. Ja nii kaob ära ka motivatsioon kogumisega üldse alustada,” nentis Saare. Golovatjuk lisas, et samas on hea koguda midagigi, kui üldse mitte midagi. “Pensioniks säästmise puhul on oluline järjepidevus. Kui palgad ja sissetulekud on madalad, siis teinekord ei jäägi midagi alles säästmiseks,” rääkis Golovatjuk ja lisas, et teine asi on ka harjumus ja selle tekitamine.

Kristi Saare sõnul on kogumise puhul probleem selles, et arvatakse, et väikeseid summasid pole mõtet koguda. Samas, kui väikeseid summasid ei kogu, siis need ei saagi ju suuremaks minna. “Kui mina läksin õpetajaks tööle, siis palk oli 600 eurot bruto. Esimestel kuudel ma suutsingi säästa 10-15 eurot. Kuid minul tuli sealt hasart peale, kui vaatasin, kuidas midagi hakkas juurde tulema,” rääkis Saare, kes tänaseks päevaks on ise palgatööst loobunud ja kes peab ennast “nooreks pensionäriks”, sest elatub säästudest ja investeringutest.

Petuskeemid muutuvad ajast kiiremini

Golovatjuk rääkis, et lisaks tarkuse kogumisele investeerimise osas tuleb olla ettevaatlik ka erinevate petuskeemide lõksu langemise osas. “Kui vaadata uudiseid petuskeemidest, et kanna raha kohe minu kontole, siis mõtled, kes sellega nõus võiks olla? Aga ollakse,” nentis Golovatjuk ja lisas, et inimestel puudub arusaamine turgude tegutsemise loogika ja sealt tulu teenimise osas. Saare lisas, et pahatahtlikud tegutsejad hullutavad peaaegu kõiki vanusegruppe. Saare sõnul aktiveerusid erinevad skeemid ja kirjad koheselt peale II samba reformi realiseerimise uudiseid.

Pensioni kogumisel uued võimalused

Kristi Saare sõnul muutis pensionireform nii teises kui kolmandas sambas üpris palju, kuid üks oluline muudatus on raha välja võtmise osas. “Varem pensioniikka jõudes sõlmiti inimesega kindlustusleping, kus vaadati hinnangulist eluiga ja hakati selle järgi igakuised makseid tegema. Probleem oli see, et need maksed fikseeriti 20 aastaks, kuid 50 eurot täna ja 20 aasta pärast on hoopis erinevad summad,” rääkis Saare ja lisas, et nüüd kindlustuslepingut pensioniikka jõudes enam sõlmima ei pea ja oma pensionivara saab paindlikumalt kasutada.

Teine oluline muudatus oli kolmandas sambas. “Praegu kehtib reegel, et vanusest 55 saab raha

välja võtta madalama tulumaksu määraga. Tulevikus kolmandast sambast raha enam madalama maksumääraga välja võtta ei saa. Kui tahad, et sulle kehtiks madalam tulumaksumäär tulevikus, siis tuleb veel täna teha kolmas samm endale ja sinna ka raha kanda. Lisaks tasub teha ka lapsele kolmas samm ja sinna ka raha kanda,”rääkis Saare.

Nii Saare kui Golovatjuk tõdesid, et ühiskonnas valitseb suhtumine, justkui peab kohe ja praegu midagi tegema. Tegelikult ei pea midagi tegema. “Ei pea tõesti mitte midagi tegema. Reform tõi rohkem vabadust ja valikuid, kuid ka rohkem vastutust. Kui inimene tahab midagi muuta, siis peaks ta endalt küsima – miks? Kas on aega ja oskuseid, et raha iseseisvalt edasi koguda ja investeerida? Paljudel inimestel neid oskuseid ei ole,” rääkis Golovatjuk ja lisas, et uued võimalused sisaldavad endas ka riske.

Kuidas saaksime sama jõukaks nagu Saksa pensionärid?

Golovatjuki sõnul räägib Saksa pensionäride kasuks tõsiasi, et nad on elanud ja kasvanud teisel ajal. Ning nad on säästnud ilmselt juba pikki aastaid, sest neile on öeldud, et seda tuleks teha. “Oluline on, et Eestis kõik huvigripid tegutseksid ja liiguksid selles suunas, et inimesed säästaksid ja investeeriks rohkem. Kui see tööle hakkaks, siis tulemuseks võikski ju olla see, et meil on rohkem pensionäre, kes saavad palmi all puhata,” märkis Golovatjuk. Saare lisas, et inimesi tuleb õpetada tegema paremaid valikuid ja seda äkki ka riiklikult reguleerida. Näiteks inimese palgast tööandja poolt midagi otse kolmandasse sambasse liigutades.

Mis võimalused tekkisid veel pensionisüsteemi, kui finantstargad on eestlased ja kas petuskeemimeistrid on suutnud Saaret ja Golovatjuki üle trumbata – kuula podcastist: